

मैत्री - दोन जीवांचे अनमोल नाते

लीना दिलीप कदम
मराठी भाषा विभाग तृतीय वर्ष कला

जन्माला येताच आई, वडील, बहीण, भाऊ, इतर नातेवाईक ही सर्व रक्ताची नाती आपल्याला जन्मतःच मिळालेली असतात. पण आपण जसे मोठे होत जातो. त्याच वेळी शरीराने आणि मनानेही आपल्यात एक अनोखे नाते रूजू होऊ लागते, फुलू लागते. हे अनोखे नाते म्हणजे मैत्रीचं नातं!

मैत्रीचं नातं हे नवीनच लावलेल्या रोपट्यासारखं असतं. लहान असताना त्याची काळजी घ्यावी लागते. एकदा का त्याचा वृक्ष झाला की, तोच आपल्याला सावली देतो, आधार देतो. आईच्या हाताचे बोट सोडून आपण जेव्हा अज्ञाताच्या खोल दरीत कोसळू लागतो, तेव्हा आपल्याला सावरणारे काही हात असतात मित्रांचे. मित्र म्हणजे दुसऱ्याच्या देहात वावरणारा आपला आत्मा. “मैत्री” या नात्याची उजळणी करायला घेतली, तर शब्दच कमी पडतात. मनातलं सारं मनापासून सांगून टाकू असं ठरवलं तरी काय काय सांगाव या नात्याविषयी? असा प्रश्न पडतोच. आपल्या इतर नात्यांसारखं हिशेबाचं यात काही नसतचं. यात फक्त देत राहण माहित असतं. कसला हक्क नाही, कसली अपेक्षा नाही, कसलीही मागणी नाही. फक्त मित्राचं बरोबर असणं आवश्यक.

आपल्या लहानशा आनंदात त्याच अधिकारानं कान धरून कानउघडणी करणं, अंजन घालणं, आपण मोडून पडलोच तर या सर्व अपेक्षा आपल्या जवळच्या आपल्या अनपेक्षितपणांन, सोप्या रीतीन हक्काची, चिडायची, रागवायची, संताप देखील आणि या वागण्याचं समर्थनही

मनापासून खुश होणं काही चुकत असेल तर वेळ पडलीच तर डोळ्यात चांगल झणझणीत आपल्याला नव आयुष्य उभारण्याची उमेद देणं, मित्राकडून असतात आणि हे सर्व तो मित्र अगदी करतोच. आपले मित्र-मैत्रीणी म्हणजे आपली काढण्याची जागा. तसे आपण त्यांच्याशी वागतो करतोच ना!

मित्र ही जगातील एकमेव भेट आहे, जी आपण स्वतःच स्वतःला देत असतो. एखादा मित्र हा आपल्या जीवनाचा एक अविभाज्य घटक कधी बनतो हे आपलं आपल्यालाचं कळत नाही. पण एकदा का तो आपल्या स्वतःचाच एक हिस्सा बनला की त्याच्याशिवाय आपल्याला आपलं आयुष्य बेकार वाटतं.

एखादी आनंदी घटना घडली की आपल्याला असं वाटत की, कधी एकदा जाऊन आपण मित्राला सांगतो कारण आपल्या आनंदात सहभागी होऊन आपल्याला अधिक प्रोत्साहन देणारा तो एक आपला देवदूतच असतो! आपल्याला होणारं दुःख सांगण्याचं, आपल्या अश्रुंना वाट करून देण्याचं एकच ठिकाण असत, ते म्हणजे मित्र. आपण अनेक लहान - मोठ्या गोष्टी मित्राबरोबर करत असतो. आपण आपले विचार त्याला ऐकवतो, त्याचे विचार आपण ऐकतो, अनेक विषयांवर त्याच्याशी चर्चा करतो. कारण आपल्याला माहित असतं की तो आपल्या जीवनातील लहान - मोठ्या घटनांचा प्रत्यक्ष साक्षीदार आहे.

आपल्या एखाद्या मोठ्या संकटाच्या वेळी हा आपला खराच मित्र आपल्याला साथ देत असतो. आपल्या मित्राला विसरू नये, त्याच्यापासून लांब जाऊ नये म्हणून आपण हक्काचा एक दिवस साजरा करतो. ऑगस्ट महीन्याच्या पहील्या रविवारी जगभरातल्या सगळ्या मित्र-मैत्रीणी हा दिवस “फ्रेंडशिप डे” म्हणून साजरा करतात. पण मला वाटते जर खरोखरच आपल्या मनात आपल्या मित्राबद्दल प्रेम, आदर, विश्वास असेल तर तो सदैव आपल्या जवळ राहतो. त्याच्यासाठी आपल्याला वेगळा दिवस साजरा करावा लागत नाही. त्याची साद येताच आपण धावत जातो. आपल्या मित्राची सोबत ही आपल्याला इतर कुठल्याही सोबतीशिवाय अधिक जवळची वाटते. या सोबतीची आपल्याला इतकी सवय होते की, एक दिवस तो मित्र भेटला नाही, त्याचा फोन आला नाही किंवा त्याने एक मिसकॉल दिला नाही तरी आपल्याला चुकल्यासारखे वाटते. त्याची काळजी वाटत राहते. अल्बर्ट फामू आपल्या मित्राला सांगतात की, “तू माझ्यापुढे चालू नकोस, कदाचित मला तुझं अनुकरण करता येणार नाही. माझ्यामागेही चालू नकोस, पुढे राहून कदाचित मला

योग्य मार्गही दाखवता येणार नाही. तू फक्त माझ्या सोबतीनं वाटचाल कर आणि माझा चांगला मित्र हो.” आपल्याला देखील अशीच सोबत करणारा मित्र हवा असतो.

प्रत्येकाला वाटतं की, आपला मित्र हा स्पेशल असावा. तो इतरांपेक्षा वेगळा असावा. जे इतरांत नाही ते त्यात असावं, असं आपल्याला वाटत असतं. मैत्रीला कधीच शेवट नसतो. ती असंख्य वाटचाल करत असते, अगदी आपल्या मृत्यूपर्यंत. म्हणूनच -

Birth is like a dot,
Life is like a line,
Love is like a triangle,
but friendship is like a circle,
Because, Circle, don't have an end.

असं म्हणतात ते खोटं नाही.

